

M O W A

JASNIE WIELMOZNEGO
STROYNOWSKIEGO
PODKOMORZEGO BUSKIEGO
KAWALERA ORDERU SGO STANISŁAWA
POŚŁA WOŁYŃSKIEGO

*w Kwestyi czyli Kommissya Woyskowa w War-
szawie, lub w innym miejscu agitować się ma,*

Roku 1788. Dnia 15. Grudnia

JN TURNO

M I A N A.

NAYIASNIEYSZY KROLU PANIE MOY MIL:
NAYIASNIEYSZA RZECZPOSPOLITO!

WTenczas kiedy szło o ustanowienie Kommissyí
Woyskowej, nadanie Jey władzy nad Woy-
skiem, a odebranie takowego Rządu Woyskowe-
go Departamentowi, łącząc moje przekonanie z po-
siuszeństwem Instrukcyi, dałem zdanie za ustano-
A

XVIII. 2. 484.

<http://rcin.org.pl>

Wieniem Kommissyi Woyskowej. Teraz gdy idzie o to: gdzie ma się ta Kommissya agitować; sądzę, że postąpię w myśl mego Woiewództwa, kiedy dla Korony radzić będę Warszawę. Przed ustanowieniem bowiem Departamentu Woyskowego ta Kommissya była w Warszawie, Instrukcyja zalecając mi przywrócenie Kommissyi, nie zaleciła odmieniać dla Niey mieysca.

Zastanawiając się zaś sam w sobie, co jest dla Kraiu pożyteczniejszego, i większym bezpieczeństwem: czyli aby ta Kommissya była w Warszawie, czyli też w innym mieyscu? z powodu Prawa, Polityki, i porządku, wszystko mówi za Warszawą.

W opisach Kommissyi pod Punktem *Stym.* jest wyrażono: że Kommissya ta będzie oddawać raporty Zwiérżchniey Straży, co jest oznaczeniem: iż nadamy na Nią taką Straż, któraby dla bezpieczeństwa Rzeczypospolitey była dozieraącą czynności tej Kommissyi; Straż takowa będzie w Warszawie przy KROLU, bo mieszkaniem Jego jest to Miasto; ieżeli skuteczny dozór bydź ma tej Straży nad Kommissyą, nie należy Jey odłączać od niey.

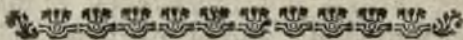
Warszawa jest Rezydencyą KROLOW, mieyscem Seymów; wszystkie Dikasterya na których czele zasiadają Ministrowie, mieści w sobie, przez

co wszystko, staie się wplywaniem Interessów wszystkich całego Kraiu. Miasto to, mieszcząc w sobie sto tysięcy Mieszkańców, nayludniejszy, naywiększe i razem nayprzezorniejsze w całej Polsce składa Publicum. Honor, ów nayszlachetniejszy wolnego Obywatela przymiot, w tak zgromadzoney Publiczności, na samą Cnotę ostrzejszym staie się warunkiem. Cóż dopiero mówić o występkach? nie tak tu łatwo utaione bydz mogą, a ściągając wzgardę Publiczności, ta iednym dla występnych do powściągnięcia się wystawia się hamulcem.

Za naywiększą słyshałem przeszkodę od chcących oddalić Komissyą z Warszawy, łatwe w tym Mieście Jntrygi, w którym wszyscy Posłowie Cudzoziemscy mieszkają. Lecz Jntryga im daley wymierza swoje cele, tym mocniejsze oney bywają skutki, sekret który iey naywięcey pomaga, składniey na ustroniu bydz może ukryty, niżeli w tak Publicznym miejscu. Prawo dopiero świeżo w *11* tym Punkcie opisu Kommissyi ustanowione, każdego zabezpieczać powinno, że zaufanie, które złożemy w wybranych Mężach do tey Kommissyi, nie będzie uchybione. Wszakże inaczey każdy Szlachcic Possessionat mógłby czynić przeciwko całej Kommissyi co szkodliwego zamysłańcey, a gdzież prędsze dostrzeżenie byćby mogło, jeżeli nie w Warszawie?

Z Porządku naostatek, te miejsce być powinno dla Kommissyi. Tu się odprawiają Seymy, na cóżby się przydały te ustawiczne przewożenia Archiwów, które na każdy Sejm zwozić, i odwozićby trzeba? ten próżny ztąd koszt, nie lepiejże aby był oszczędzony? Podobnie i przejazdki dla Kommissarzów, stawałyby się niepotrzebnym trudem i kosztem; przyzwoiciey zawsze oszczędzić Obywatelów, a nie odrywać ich od powinności, dać im łatwieyszą sposobność, do wykonywania swoich obowiązków.

Z takich powodów daię moje zdanie: aby Kommissya Woyskowa w Koronie agitowała się w Warszawie.

w Drukarni J.K.Mci i RzPLITEY u XX. *Scholarum Piarum.*

XVIII. 2. 484

